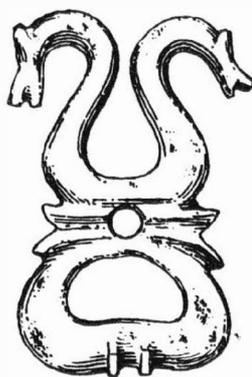

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

Index očnice /I 42/
Frontomandibulární index

88,2
87,2

Index nosu /I 48/

64,9

Podle indexových hodnot je lebka hyperdolichokranní, hypsikranní a akrokranní, curymetopní a lepténní, hypsikonchní a hyperchamaerhinní, leptomandibulární.

Horní okraje obou očnic a zadní okraj týlního otvoru jsou porušeny; u očnic není sporu o tom, že jde o zásah drobných hlodavců, porušení na okraji týlního otvoru je sporného původu, i když je pravděpodobné, že jde také o stopy ohlodání, nelze zcela vyloučit ani arteficiální zásah /hovořil by pro něj zejména celkový tvar defektu /.

Z postkraniálního skeletu jsou zachovány diafýzy dlouhých kostí končetin, vesměs bez epifýz a proto neměřitelné.

V hrobě č. 2 se zachovaly z kostry dítěte jen zlomky pánevních a stehenních kostí, z lebky drobné fragmenty plochých kostí a zlomky korunek mléčných i trvalých zubů. Vše je velmi silně poškozeno, ale stačí k určení, že dítě zemřelo také ve věku mezi 5 a 6 lety.

Baalberger Kinderskelette aus Slatinky /Bez. Prostějov/.
Im Hügelgrab der Baalberger Phase der Trichterbecherkultur, das Angestellte des Museums in Prostějov im Jahre 1976 untersuchten, hat man zwei Gräber gefunden. In beiden waren Überreste von ungefähr gleichaltrigen Kindern beigesetzt, die im Alter zwischen 5 und 6 Jahren verstarben. Der Schädel aus Grab Nr. 1 war zwar postmortal deformiert worden, aber er konnte rekonstruiert und teilweise vermessen werden /die genauen Masse sind im Text angeführt /, von dem zweiten Skelett blieben nur Bruchstücke erhalten.

BAALBERSKÁ PEC V KOSTELCI N. H.

/okr. Prostějov /

Alena Prudká, Muzeum Prostějovska Prostějov

/Obr. 15 /

Při zemních pracech předcházejících stavbě mateřské školy na lokalitě Kozí brada v Kostelci na Hané, okr. Prostějov, bylo narušeno několik pravěkých objektů. V květnu 1976 zde pracovníci Muzea Prostějovska provedli záchranný výzkum eneolitické pece.

Pec se jevila jako soustava dvou oválných mísovité zahloubených jam. Vlastní pec byla dlouhá 165 cm a široká 140 cm. Délka celé pece činila 250 cm. V předpeční jámě byly nalezeny dva větší střepy z nádob. Vlastní pec byla z větší části vyplněna destrukcí hliněné klenby a částečně popelovitou hlínou s uhliky /obr. 15:1,2 /. Na základě dvou keramických zlomků bylo možno nález zařadit do staršího eneolitu, do baalberské fáze kultury nálevkovitých pohárů /obr. 15:3,4 /.

Baalberger Herd in Kostelec na Hané /Bez. Prostějov/.
Im Mai 1976 wurde auf der Lokalität Kozí brada in Kostelec na Hané die Rettungsgrabung eines äneolithischen Herdes durchgeführt. Er offenbarte sich als ein System von zwei ovalen schüssel-förmig eingetieften Gruben; die Länge betrug 250 cm, die Breite 140 cm /Abb. 15:1,2 /. Aufgrund zweier Scherben aus der Ausfüllung wurde der Fund in die Baalberger Phase der Trichterbecherkultur eingereiht /Abb. 15:3,4 /.

ZEHNTE GRABUNGSETAPPE IN HLINSKO BEI LIPNÍK

/BEZ. Přerov /

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Die Aufgaben, die wir im Rahmen der 10. Grabungssaison zu lösen versuchten, richteten sich vor allem auf:

1/ die Frage, ob und wie die Terrainherrichtungen des Zutrittsattels durchgeführt wurden, d.h. im Vorfeld des östlichen Eintrittes in die Niederlassung. Im westlichen Drittel durchschnitten wir den Sattel mit der Quersonde Nr. 41. Die Analyse der festgestellten stratigraphischen Situation gewährte keine Belege, die bestätigen würden, dass an diesen Stellen das Terrain hergerichtet worden wäre. Völlig unerwartet stießen wir hier jedoch auf vier Siedlungsobjekte, an den zweiten Siedlungshorizont /Boleraz Phase / gebunden, die sich im nördlichen Teil der Sonde konzentrierten.

Das verhältnismässig reiche Material ist besonders durch den reich verzierten "Thron" charakterisiert.

2/ versuchten wir die Frage des sog. nördlichen Eintrittes in die Niederlassung zu lösen. Sonde Nr. 46 lokalisierten wir auf das Plateau in der halben Länge des Rückens, der von der Nordecke des Plateaus in das Tal des Flusses Bečva abfällt. Das negative Ergebnis zeigte, dass sich die Fortifikation und der Eintritt, sofern sie hier existierten, näher zur Niederlassung befinden muss.

3/ Mit den Sonden Nr. 43 und 44 setzten wir in der Grabung der Siedlungsobjekte in der Nordecke der Niederlassung fort. Vor allem beendeten wir mit Sonde Nr. 44 die Grabung des Gräbchens Ž-1/75, den wir in einer Länge von 170 cm erfassten, so dass seine Gesamtlänge 460 cm beträgt. Damit wurde im vollen Ausmass die These bestätigt, dass diese Gräbchen mit den Hüttenkonstruktionen zusammenhängen. In diesen war nämlich die Nordwand der Wohnbauten verankert, die im umgekehrten Falle bei Verschiebungen auf dem abfallenden Terrain beschädigt werden konnten. Das Gräbchen allein durchschneidet einen älteren Keller /Obj. 30 /, der in dem gewachsenen Felsliegenden eingetieft war. Seine Aufschüttung wurde zum Teil beseitigt und die Unterlage für das Gräbchen mit gestampftem Lehm gefestigt. In Sonde Nr. 43 erfassten wir den Gräbchenteil einer weiteren Hütte /Obj. 14 / und den Teil einer künstlichen Terrasse auf der eine weitere Hütte /Obj. 9 / mit Feuerstelle / Obj. 10 / errichtet war.

4/ Die Flächenabdeckung des mittleren und östlichen Sektors der Niederlassung setzte mit den Sonden Nr. 42 und Nr. 45 fort, durch die wir 18 Siedlungsobjekte erfassten. Von diesen können zwei als Getreidegruben interpretiert werden, drei waren grosse Lehmgruben, acht Keller und fünf kleinere Bau-Abfallgruben. Wir können sie in den ersten bis vierten /die Laborverarbeitung ist vorläufig nicht beendet / Siedlungshorizont der Niederlassung datieren. Von den Funden erweckt das Interesse die Kollektion keramischer Formen /besonders eine verzierte Dose - Topfdeckel /, ein Komplex von Steinwerkzeugen /Halbfabrikate; Finalprodukte, die nicht die Schneiden zu Ende geschliffen haben /; eine Feuersteinaxt /, eine Garnitur von Knochen- und Geweihindustrie, ein Zoidol, der grosse "Thron" und die Tonimitation eines scheibenförmigen Metallanhängers.

5/ Die stratigraphischen Verhältnisse beglaubigten wir auf der nordwestlichen Seite der Niederlassung im Raume den sog. "Dachslöcher". Absichtlich lokalisierten wir Sonde Nr. 47 derart, um der vorausgesetzten Fortifikation auszuweichen. Die festgestellten Lagerungsverhältnisse zeigten, dass sich hier eine bis 200 cm mächtige Anschwemmungsschichtenfolge befindet, angefüllt mit Tierknochen und Keramikbruchstücken. In Hangrichtung nimmt die Mächtigkeit der Schichtenfolge /120 cm / ab. Aus der Lagerung der Schichten geht jedoch hervor, dass sie tiefer am Hang auf irgendeinem Hindernis gestützt ist /Fortifikation ? /. Gleichzeitig erwies es sich, dass die Schichtenfolge ziemlich durch eine langdauernde intensive Tätigkeit von Füchsen und Dachsen /Erdlöcher / und in letzter Zeit auch von sog. "Amateursammlern" gestört ist.

KOSTROVÝ ŠŇŮROVÝ HROB Z KYJOVA - NĚTČIC

/okr. Hodonín /

Lubomír Šebela, FF UJEP Brno

/Obr. 16 /

Při studiu materiálu moravské šňůrové kultury nalezl autor v depozitáři muzea v Kyjově inventář z kostrového hrobu, který nebyl doposud restaurován ani zpracován. Díky pochopení vedení kyjovského muzea a se svolením ředitelství Okresního muzea v Hodoníně mi byl k tomuto účelu inventář hrobu zapůjčen. Nádoby byly restaurovány v keramické laboratoři AÚ ČSAV Brno /1/.

Kostrový hrob byl objeven v trati "Stará Hora" panem Fr. Kůřilem dne 12. 12. 1955 při regulování vinohradu. Bližší nálezné okolnosti nejsou známy, je udána pouze hloubka hrobu 40 cm /2/.

Inventář hrobu tvoří džbán /1/, šňůrový pohár /2/, kamenná sekerka /3/, sekeromlat /4/, oboustranně retušovaná čepel /5/ a osteologický a antropologický materiál /6/.

1. Džbán z velké části doplněný sádrovou /obr. 16:1 /, jehož okraj je zaoblený. Hrdlo je prohnuté a jsou na něm stopy, které signalizují, že nádoba měla širší ucho. Těsně pod okrajem hrdla je zdoben třemi pásy vodorovných linií napodobenin otisků šňůry. Na maximální výduti je opět zdoben třemi pásy vodorovných linií, které shora lemují výzdobu, kterou tvoří motiv přesýpacích hodin. Veškerá tato výzdoba je provedena touž technikou jako na hrdle pod okrajem. V - 23,5 cm.

2. Šňůrový pohár /obr. 16:2 / značně doplněný sádrovou, štíhlého tvaru, je na hrdle zdoben 14 řadami otisků šňůry. Tělo je kulovité, dno rovné. Barva povrchu je světlehnědá s černými skvrnami. Materiál je jemně hlinitý. V - 20,1 cm.

3. Kamenná sekerka jemně hlazená /obr. 16:3 / obdélníkového tvaru. Příčný průřez je též obdélníkový. D - 8,1 cm.

4. Kamenný sekeromlat /obr. 16:5 / se symetrickým ostřím, tylní část je mírně zahrocená. Příčný průřez je mírně oválný. D - 14,8 cm.

5. Oboustranně retušovaná rohovcová čepel /obr. 16:4 / . D - 7,6 cm.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné